

Publicatieblad

van de Europese Unie

C 226

47e jaargang

Uitgave
in de Nederlandse taal

Mededelingen en bekendmakingen

10 september 2004

Nummer

Inhoud

Bladzijde

I Mededelingen

Commissie

2004/C 226/01	Wisselkoersen van de euro	1
2004/C 226/02	Mededeling van de Commissie aan de lidstaten van 2 september 2004 tot vaststelling van richtsnoeren voor een communautair initiatief betreffende Trans-Europese samenwerking ter stimulering van een harmonieuze en evenwichtige ontwikkeling van de Europese ruimte — INTERREG III	2

I

(Mededelingen)

COMMISSIE

Wisselkoersen van de euro ⁽¹⁾

9 september 2004

(2004/C 226/01)

1 euro =

Munteenheid			Koers			Munteenheid			Koers		
USD	US-dollar		1,2191			LVL	Letlandse lat		0,6599		
JPY	Japanse yen		133,71			MTL	Maltese lira		0,4279		
DKK	Deense kroon		7,4359			PLN	Poolse zloty		4,388		
GBP	Pond sterling		0,6828			ROL	Roemeense leu	41 196			
SEK	Zweedse kroon		9,1171			SIT	Sloveense tolar	240,01			
CHF	Zwitserse frank		1,5384			SKK	Slovaakse koruna	40,13			
ISK	IJslandse kroon		87,99			TRL	Turkse lira	1 816 700			
NOK	Noorse kroon		8,3055			AUD	Australische dollar	1,7607			
BGN	Bulgaarse lev		1,9559			CAD	Canadese dollar	1,5705			
CYP	Cypriotische pond		0,577			HKD	Hongkongse dollar	9,5081			
CZK	Tsjechische koruna		31,705			NZD	Nieuw-Zeelandse dollar	1,8616			
EEK	Estlandse kroon		15,6466			SGD	Singaporese dollar	2,0704			
HUF	Hongaarse forint		249,59			KRW	Zuid-Koreaanse won	1 395,93			
LTL	Litouwse litas		3,4528			ZAR	Zuid-Afrikaanse rand	8,1219			

⁽¹⁾ Bron: door de Europese Centrale Bank gepubliceerde referentiekursen.

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN DE LIDSTATEN

van 2 september 2004

tot vaststelling van richtsnoeren voor een communautair initiatief betreffende Trans-Europese samenwerking ter stimulering van een harmonieuze en evenwichtige ontwikkeling van de Europese ruimte

INTERREG III

(2004/C 226/02)

1. De Commissie van de Europese Gemeenschappen heeft op 28 april 2000 besloten een communautair initiatief betreffende Trans-Europese samenwerking (hierna „Interreg III” genoemd) vast te stellen als bedoeld in artikel 20 van Verordening (EG) nr. 1260/1999 van de Raad van 21 juni 1999 houdende algemene bepalingen inzake de structuurfondsen ⁽¹⁾, hierna de „algemene verordening” genoemd. De methode voor de tenuitvoerlegging van samenwerkingsactiviteiten in het kader van het interregionale onderdeel is uiteengezet in de mededeling van de Commissie aan de lidstaten van 7 mei 2001 „Interregionale samenwerking” — onderdeel C van het communautaire initiatief Interreg III (2001/C141/02) ⁽²⁾ (hierna de „mededeling betreffende interregionale samenwerking” genoemd). De richtsnoeren zijn gewijzigd bij de mededeling van de Commissie van 23 augustus 2001 ⁽³⁾. De huidige geconsolideerde richtsnoeren vervangen die welke op 28 april 2000 zijn vastgesteld, als gewijzigd bij de mededeling van 23 augustus 2001. Bijlage A bij de onderhavige mededeling vervangt bijlage A bij de mededeling betreffende interregionale samenwerking.
2. In het kader van Interreg III wordt communautaire financiering verstrekt voor maatregelen en op terreinen waarbij de richtsnoeren in deze mededeling worden nageleefd en die zijn opgenomen in programma's op communautair initiatief die worden ingediend door autoriteiten die door de lidstaten worden aangewezen en door de Commissie worden goedgekeurd.

I. ALGEMENE DOELSTELLINGEN EN BEGINSELEN

3. Het algemene uitgangspunt van de Interreg-initiatieven was en is dat nationale grenzen geen barrière voor de evenwichtige ontwikkeling en integratie van het Europese grondgebied mogen vormen. Het isolement van grensgebieden is tweeledig: aan de ene kant snijden grenzen de grensgemeenschappen economisch, sociaal en cultureel van elkaar af en belemmeren zij het coherent beheer van de ecosystemen; aan de andere kant zijn grensgebieden vaak verwaarloosd binnen het nationaal beleid, met als gevolg dat hun economieën

binnen de nationale grenzen vaak een marginale rol zijn gaan spelen. De interne markt en de EMU kunnen bij het wijzigen van deze situatie een sterk katalyserend effect hebben. De mogelijkheden voor het versterken van de samenwerking tot wederzijds voordeel van de grensgebieden in de Gemeenschap blijven evenwel zeer groot. De uitdaging is des te groter wanneer de uitbreiding van de Gemeenschap in aanmerking wordt genomen, aangezien hierdoor het aantal binnengrenzen wordt verhoogd en de buitengrenzen van de Gemeenschap geleidelijk naar het oosten opschuiven.

4. Tijdens de programmeringsperiode 1994-1999 heeft Interreg II het werkgebied van Interreg en Regio van de voorgaande periode voortgezet en uitgebreid. De taken zijn uitgevoerd binnen drie verschillende onderdelen: grensoverschrijdende samenwerking (2 600 miljoen EUR), transnationale energienetten (550 miljoen EUR) en gezamenlijke maatregelen voor de aanpak van overstromings- en droogteproblemen en voor de ontwikkeling van een ruimtelijke ordening voor grote groepen geografische gebieden verspreid over de Gemeenschap, Midden- en Oost-Europa en het Middellandse-Zeegebied (413 miljoen EUR). Daarnaast is de interregionale samenwerking in de Gemeenschap in verband met „zachte onderwerpen” die van belang voor de regionale ontwikkeling zijn, ondersteund in het kader van de innoverende maatregelen van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) op grond van artikel 10 van Verordening (EEG) nr. 4254/88 tot vaststelling van toepassingsbepalingen voor Verordening (EEG) nr. 2052/88 met betrekking tot het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling ⁽⁴⁾ (200 miljoen EUR voor 1994-1999).

Interreg-financiering is in hoofdzaak gebruikt voor het bevorderen van een gemeenschappelijke aanpak van de ontwikkeling van het MKB, onderwijs, opleiding en culturele uitwisselingen, gezondheidsvraagstukken in grensregio's, milieubescherming en -verbetering, OTO, energienetwerken, vervoer en telecommunicatie (de belangrijkste maatregelen in regio's van doelstelling 1) en van gezamenlijke beheerssystemen en grensoverschrijdende en transnationale lichamen.

⁽¹⁾ PB L161 van 26.6.1999, blz. 1. Verordening laatstelijk gewijzigd bij de Toetredingsakte van 2003, PB L 236 van 23.9.2003, blz. 33.

⁽²⁾ PB C 141 van 15.5.2001, blz. 2.

⁽³⁾ Mededeling van de Commissie tot wijziging van de richtsnoeren voor een communautair initiatief op het gebied van Trans-Europese samenwerking ter stimulering van een harmonische en evenwichtige ontwikkeling van de Europese ruimte — INTERREG III (2001/C 239/03), PB C 239 van 25.8.2001, blz. 4.

⁽⁴⁾ PB L 374 van 31.12.1988, blz. 15.

5. Uit deze ervaring blijkt dat in veel gevallen significante stappen zijn gezet in de richting van gezamenlijke grensoverschrijdende programmering en programma-beheer. De intensieve samenwerking die bijvoorbeeld in euregio's plaatsvindt, vormt evenwel nog steeds de uitzondering eerder dan de regel. Hoewel in de grensgebieden heel wat ontwikkelingsactiviteiten hebben plaatsgevonden en die gebieden daar ongetwijfeld voordeel uit gehaald hebben, is het in het algemeen veel moeilijker geweest gezamenlijk werkelijk grensoverschrijdende activiteiten op te zetten. In sommige gevallen heeft dit geleid tot paradoxale effecten zoals gelijklopende projecten aan beide zijden van de grens. In ieder geval heeft dit ertoe geleid dat de grensgebieden en de lidstaten niet de volledige voordelen van de samenwerking hebben kunnen plukken.

Interreg II C heeft de mogelijkheid geboden tot het opdoen van een zekere ervaring met de samenwerking op een groter transnationaal grondgebied, met deelneming van nationale, regionale en plaatselijke autoriteiten, teneinde een sterkere mate van territoriale integratie van dat grondgebied tot stand te brengen. De mate van samenwerking liep evenwel uiteen.

Met betrekking tot de buitengrenzen en de samenwerking met derde landen hebben zich bijkomende problemen voorgedaan, die in het bijzonder voortvloeien uit de gebrekkige administratieve structuren in die landen en uit moeilijkheden bij het coördineren van de externe beleidsinstrumenten van de Gemeenschap zoals Phare, Tacis, Cards en MEDA met de Interreg-programma's als gevolg van verschillen in de financiële en operationele regels.

Ten slotte is de interregionale samenwerking op verschillende punten ontwikkeld. Het financieringssysteem op grond van artikel 10 van Verordening (EEG) nr. 4254/88 hield evenwel het nadeel in dat het beheer van een te groot aantal projecten direct in handen van de Commissie werd gecentraliseerd en dat die werkzaamheden werden losgekoppeld van de grensoverschrijdende en transnationale activiteiten in het kader van Interreg.

6. Tegen deze achtergrond is het doel van de nieuwe fase van Interreg de economische en sociale cohesie in de Gemeenschap te versterken door het bevorderen van grensoverschrijdende, transnationale en interregionale samenwerking en van een evenwichtige ontwikkeling van het grondgebied van de Gemeenschap. Maatregelen betreffende de grenzen en grensgebieden tussen de lidstaten en tussen de Gemeenschap en derde landen vormen bijgevolg de kern van het initiatief. Daarbij wordt de nodige aandacht geschonken aan de volgende aspecten:

- de buitengrenzen van de Gemeenschap, waarbij in het bijzonder rekening wordt gehouden met de uitbreiding;
- samenwerking met betrekking tot de ultraperifere regio's van de Gemeenschap;
- samenwerking ter bevordering van het stabilisatie- en associatieproces in de westelijke Balkan;
- samenwerking met betrekking tot insulaire regio's.

De tenuitvoerlegging van deze nieuwe fase van het initiatief bouwt voort op de ervaring met de eerdere Interreg-initiatieven en verloopt in de volgende drie onderdelen:

- a) bevorderen van geïntegreerde regionale ontwikkeling van naburige grensregio's, inclusief buitengrenzen (nabuuerschapsprogramma's) en sommige zeegebieden (onderdeel A); het leeuwendeel van de financiële middelen gaat naar dit onderdeel;
- b) bijdragen aan een harmonieuze territoriale integratie in de hele Gemeenschap (onderdeel B);
- c) verbeteren van het beleid en de procedures voor regionale ontwikkeling en cohesie via transnationale/interregionale samenwerking (onderdeel C); financieel beschouwd is dit veruit het kleinste onderdeel.

De belangrijkste uitdaging voor de nieuwe fase van Interreg bestaat er dus in voort te bouwen op de positieve ervaringen die in de lopende programma's met een daadwerkelijke samenwerking zijn opgedaan en geleidelijk de structuren voor die samenwerking in de gehele Gemeenschap en met de buurlanden te ontwikkelen.

7. Om deze doelstellingen te bereiken gelden voor het ontwikkelen van de samenwerking in het kader van het initiatief Interreg III de volgende beginselen:

— *Gezamenlijk grensoverschrijdende transnationale strategie en ontwikkelingsprogramma*

Het ontwikkelen van een gezamenlijke strategie en programma waarin gemeenschappelijke prioriteiten worden vastgesteld, is een essentiële voorwaarde waaraan voorstellen moeten voldoen om voor financiering door de Gemeenschap in aanmerking te komen. Alle maatregelen en acties moeten worden gebaseerd op deze gezamenlijke programmering voor de betrokken regio's of gebieden en een aantoonbare meerwaarde creëren.

De geselecteerde acties voor de uitvoering van de programmering moeten eveneens een duidelijk grensoverschrijdend/transnationaal karakter hebben. Dat betekent dat zij om in aanmerking te komen tegelijk moeten worden geselecteerd en uitgevoerd hetzij in twee of meer lidstaten of derde landen, hetzij in een lidstaat, waarbij in dat geval moet worden aangetoond dat de actie een significant effect op andere lidstaten of derde landen heeft.

Bij de programmering moet rekening worden gehouden met de algemene richtsnoeren van de Structuurfondsen en de communautaire wetgeving en beleidslijnen. Dit betekent dat de voorkeur in de eerste plaats zal gaan naar maatregelen die bijdragen tot het scheppen van werkgelegenheid, het concurrentievermogen van de betrokken gebieden verbeteren en, waarbij een beleid voor duurzame ontwikkeling wordt uitgewerkt en vastgesteld en gelijke kansen voor vrouwen en mannen worden bevorderd. Alle acties moeten verenigbaar zijn met de mededingingsregels van de Gemeenschap en in het bijzonder met de regels inzake staatssteun.

— *Partnerschap en bottom-up benadering*

Er moet een breed partnerschap worden opgezet, dat niet alleen „institutionele” partners van de nationale, regionale en plaatselijke autoriteiten omvat maar ook economische en sociale partners en andere terzake bevoegde organen (niet-gouvernementele organisaties, vertegenwoordigers van de academische wereld enzovoort) als bepaald in artikel 8 van de algemene verordening. De Commissie hecht er groot belang aan dat dit partnerschap van bij het begin wordt ontwikkeld en doorloopt vanaf de fase van uitwerking van de gezamenlijke strategie tot aan de tenuitvoerlegging van de maatregelen. Na een transparante publiciteitsfase moeten zoveel mogelijk openbare en particuliere actoren aan de werkzaamheden kunnen deelnemen.

— *Complementariteit met de algemene werking van de Structuurfondsen*

De programmering moet complementair zijn met de maatregelen die in het kader van de doelstellingen 1, 2 en 3 van de Structuurfondsen worden gestimuleerd, in het bijzonder op het gebied van infrastructuur en van de andere initiatieven van de Gemeenschap. Bovendien moeten de acties binnen het toepassingsgebied van de Structuurfondsen vallen en in overeenstemming zijn met de regels inzake subsidiabiliteit.

— *Een meer geïntegreerde aanpak van de tenuitvoerlegging van de communautaire initiatieven*

Het EFRO mag overeenkomstig artikel 3, lid 2, van Verordening (EG) nr. 1783/1999 van het Europees Parlement en de Raad van 12 juli 1999 met betrekking tot het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling⁽¹⁾, hierna de „EFRO-verordening” genoemd, het initiatief Interreg III ten uitvoer leggen door de financiering van maatregelen voor plattelandsontwikkeling die voor het EOGFL in aanmerking komen, maatregelen voor de ontwikkeling van menselijke hulpbronnen die voor het ESF in aanmerking komen en maatregelen voor de aanpassing van de visserijsector die voor het FIOV in aanmerking komen. Deze mogelijkheid moet worden gebruikt ter verbetering van de coördinatie en integratie van maatregelen en acties waarvoor communautaire bijstand wordt verstrekt.

— *Daadwerkelijke coördinatie tussen Interreg III en de instrumenten van het extern communautair beleid, waarbij in het bijzonder rekening wordt gehouden met de uitbreiding*

De uitvoering van Interreg III moet met die van de andere betrokken financieringsinstrumenten worden gecoördineerd en gesynchroniseerd. Binnen de Gemeenschap uitgevoerde acties worden gefinancierd uit het EFRO, terwijl buiten de Gemeenschap uitgevoerde

acties alnaargelang uit andere communautaire financieringsinstrumenten zoals Phare, ISPA, Tacis, MEDA, Cards, EOF of andere communautaire programma's met een externe beleidsdimensie worden gefinancierd.

De mededeling van de Commissie „De weg effenen voor een nieuw nabuurschapsinstrument”⁽²⁾ van 1 juli 2003 (hierna de „nabuurschapsmededeling” genoemd) heeft tot doel door de invoering van de nabuurschapsprogramma's voor 2004-2006 de coördinatie tussen Interreg III en de externe communautaire beleidsinstrumenten te verbeteren. De mededeling is een vervolg van de eerdere mededeling „De grotere Europese nabuurschap: een nieuw kader voor de betrekkingen met de oostelijke en zuidelijke buurlanden”⁽³⁾.

8. De tenuitvoerlegging van de samenwerking aan de hand van deze beginselen vereist het bestaan van werkelijk gemeenschappelijke structuren voor de uitwerking van de programma's, de deelname van de betrokken partijen, de selectie van de maatregelen, het overkoepelende beheer, de coördinatie en controle van de tenuitvoerlegging van de programmering en waar passend de gezamenlijke mechanismen voor het beheer van maatregelen en acties. In ieder geval zullen Interreg III en de aanpak volgens het nabuurschapsprogramma leiden tot aanzienlijke verbeteringen vergeleken met de situatie tijdens de programmeringsperiode 1994-1999. De partners moeten kennis geven van de precieze voorwaarden, regelingen en middelen voor de invoering en functionering van de structuren waarvan de operationele kosten uit de programma's kunnen worden gefinancierd.

In dit kader kunnen de bevoegde autoriteiten onderzoeken of het mogelijk is Europese economische samenwerkingsverbanden (EESV)⁽⁴⁾ aan te gaan.

II. GRENDOVERSCHRIJDENDE SAMENWERKING (ONDERDEEL A)

9. Doel: Grensoverschrijdende samenwerking tussen naburige autoriteiten met het oog op de ontwikkeling van grensoverschrijdende sociaal-economische centra via gezamenlijke strategieën voor een duurzame ruimtelijke ontwikkeling.
10. In aanmerking komende gebieden: De volgende gebieden komen in aanmerking voor grensoverschrijdende samenwerking:

- alle gebieden langs de communautaire binnen- of buitengrenzen op het vasteland die zijn ingedeeld op het niveau NUTS III en zijn opgenomen in bijlage I;
- bepaalde zeeregio's van niveau NUTS III die zijn opgenomen in bijlage I.

⁽²⁾ http://europa.eu.int/comm/regional_policy/sources/docoffic/official/communic/wider/wider_en.pdf
⁽³⁾ Mededeling van de Commissie COM(2003) 104 van 11 maart 2003
⁽⁴⁾ Mededeling van de Commissie 97/C285/10 — deelneming van Europese economische samenwerkingsverbanden (EESV) aan overheidsopdrachten en aan met openbare middelen gefinancierde programma's. PB C 285 van 20.9.1997, blz. 17.

⁽¹⁾ PB L 213 van 13.8.1999, blz. 1.

In bijzondere gevallen kan financiële bijstand worden verleend voor maatregelen in NUTS III-gebieden die grenzen aan de hierboven bedoelde NUTS III-gebieden of voor maatregelen in gebieden die door dergelijke gebieden zijn omsloten, op voorwaarde dat zij ten hoogste 20 % van de totale uitgaven voor het betrokken programma vertegenwoordigen. Gebieden waar deze flexibiliteit wordt toegepast, moeten worden vermeld in het desbetreffende programma van het communautair initiatief.

11. Prioritaire onderwerpen: Dit onderdeel heeft hoofdzakelijk betrekking op de volgende maatregelen:

- bevordering van de ontwikkeling van stedelijke, rurale en kustgebieden;
- aanmoedigen van ondernemerschap en de ontwikkeling van kleine ondernemingen (inclusief de sector toerisme) en plaatselijke werkgelegenheidsinitiatieven;
- bevordering van de integratie van de arbeidsmarkt en sociale integratie;
- het delen van menselijke hulpbronnen en faciliteiten voor onderzoek, technologische ontwikkeling, onderwijs, cultuur, communicatie en gezondheid, teneinde de productiviteit te verhogen en bij te dragen tot het creëren van duurzame arbeidsplaatsen;
- stimuleren van de milieubescherming (plaatselijk en in ruimer verband), verhogen van het energierendement en bevordering van hernieuwbare energiebronnen;
- verbetering van de vervoersnetten (in het bijzonder maatregelen ter bevordering van meer milieuvriendelijke wijzen van vervoer), de netwerken en diensten voor informatie- en communicatie en de water- en energiesystemen;
- verbetering van de samenwerking op juridisch en bestuurlijk gebied teneinde de economische ontwikkeling en de sociale cohesie te bevorderen;
- versterking van het menselijk en institutioneel potentieel voor grensoverschrijdende samenwerking teneinde de economische ontwikkeling en sociale cohesie te bevorderen.

Deze lijst is niet volledig. De onderwerpen worden ter informatie nader beschreven in bijlage II. De financiële middelen moeten evenwel op een beperkt aantal onderwerpen en maatregelen worden geconcentreerd. In het bijzonder infrastructuurinvesteringen moeten zoveel mogelijk worden geconcentreerd in gebieden beneden het NUTS III-niveau, die onmiddellijk aan een grens zijn gelegen. Indien in het geval van dunbevolkte gebieden echter wordt vastgesteld dat de ontwikkeling wordt afgeremd door het ontbreken van infrastructuurvoorzieningen, kan overeenkomstig punt 10 financiële bijstand voor de aanleg van die infrastructuur worden verleend aan een gebied dat niet strikt beantwoordt aan de definitie van een NUTS III-gebied, op voorwaarde dat het hoofddoel van de infrastructuurvoorzieningen verband houdt met de ontwikkeling van de in bijlage I genoemde NUTS III-gebieden.

III. TRANSNATIONALE SAMENWERKING (ONDERDEEL B)

12. Doel: Transnationale samenwerking tussen nationale, regionale en plaatselijke autoriteiten beoogt een ster-

kere mate van territoriale integratie tussen grote groepen Europese regio's tot stand te brengen, teneinde tot een duurzame, harmonieuze en evenwichtige ontwikkeling in de Gemeenschap en een sterkere territoriale integratie met de kandidaat-lidstaten en de andere buurlanden te komen.

13. In aanmerking komende gebieden: De voor transnationale samenwerking in aanmerking komende gebieden zijn de in bijlage III opgenomen groepen regio's.

Deze groepen worden samengesteld volgens de werkwijze die al is toegepast bij de programma's van Interreg II C en de proefprojecten van artikel 10 betreffende ruimtelijke ordening, die zijn aangepast om rekening te houden met de tot nog toe opgedane ervaring. Uitgaande daarvan kunnen de lidstaten en hun regio's bij de Commissie naar behoren gemotiveerde verzoeken tot wijziging van deze groepen indienen. Er zal bijzondere aandacht worden geschonken aan de buitengrenzen van de Gemeenschap, waarbij in het bijzonder rekening wordt gehouden met de uitbreiding, samenwerking betreffende de ultraperifere regio's van de Gemeenschap, het versterken van de samenwerking aan weerszijden van de Adriatische Zee en het zuidelijke Oostzeegebied en samenwerking met betrekking tot insulaire regio's. Bijgevolg dienen de voorgestelde wijzigingen er op gericht te zijn de samenwerking van de Adriatische en de Balkanregio's van de Gemeenschap met de buiten de Gemeenschap gelegen Balkanregio's te versterken. Bijzondere aandacht zal worden besteed aan de vier transnationale regio's die de nabuurschapsdimensie implementeren.

14. Prioritaire onderwerpen: Transnationale samenwerkingsvoorstellen moeten voortbouwen op de ervaring met Interreg II C en rekening houden met de communautaire beleidsprioriteiten zoals TENs en met de aanbevelingen voor ruimtelijke ordening in het Europees ruimtelijk ontwikkelingsperspectief (EROP). Tegelijk is het gezien de beperkte financiële middelen en de grote omvang van de betrokken gebieden van belang versnippering van de maatregelen te voorkomen en de werkzaamheden goed te concentreren. Er kan steun worden aangevraagd voor de volgende werkzaamheden:

- uitstippelen van operationele strategieën voor ruimtelijke ordening op transnationaal niveau, met inbegrip van samenwerking tussen steden en tussen stedelijke en rurale gebieden, ter bevordering van een polycentrische en duurzame ontwikkeling;
- bevordering van efficiënte en duurzame vervoerssystemen en verbeterde toegang tot de informatie-maatschappij;
- bevordering van een goede milieukwaliteit en een goed beheer van het cultureel erfgoed en van de natuurlijke hulpbronnen, in het bijzonder water;
- bevordering van de integratie tussen maritieme regio's en van de insulaire regio's, die elk een specifieke prioriteit en een passende financiële toewijzing krijgen. Deze actie kan maatregelen voor bilaterale samenwerking omvatten;
- bevordering van de geïntegreerde samenwerking van de ultraperifere regio's.

De geselecteerde maatregelen moeten een geïntegreerde territoriale aanpak ondersteunen die inspeelt op gemeenschappelijke problemen en mogelijkheden en tot werkelijke voordelen voor het transnationale gebied leidt. De samenwerking tussen insulaire en maritieme regio's zal in het bijzonder worden aangemoedigd alsmede de samenwerking tussen regio's met dezelfde handicaps zoals berggebieden. Daarnaast moeten gebieden worden aangewezen waar prioritair in infrastructuur wordt geïnvesteerd. Alleen infrastructuurvoorzieningen met een transnationaal effect komen in aanmerking. De aanleg van autosnelwegen en andere hoofdwegen is uitgesloten. De geselecteerde werkzaamheden moeten ook concrete, zichtbare en innoverende resultaten opleveren. In geval van problemen met de waterhuishouding als gevolg van overstroming of droogte kunnen de financiële middelen van Interreg III voor infrastructuurinvesteringen worden gebruikt.

15. Voor de ultraperifere regio's (Franse overzeese departementen, Canarische eilanden, Azoren en Madeira) hebben de samenwerkingsprogramma's de volgende doelstellingen:

- bevordering van de economische integratie en samenwerking tussen deze regio's onderling en tussen die regio's en andere lidstaten;
- verbeteren van banden en samenwerking met omliggende derde landen (Caribisch gebied, Latijns-Amerika, Atlantische Oceaan, Noordwest-Afrika en de Indische Oceaan).

16. Deze prioritaire onderwerpen moeten het grootste deel van de gefinancierde acties uitmaken. De werkzaamheden worden in bijlage IV nader toegelicht.

IV. INTERREGIONALE SAMENWERKING (ONDERDEEL C)

17. Doel: De interregionale samenwerking heeft tot doel de doeltreffendheid van de beleidslijnen en instrumenten voor regionale ontwikkeling en cohesie via networking te verhogen, in het bijzonder voor de regio's met een ontwikkelingsachterstand en regio's in omschakeling.
18. In aanmerking komende gebieden: de gehele Gemeenschap.
19. Prioritaire onderwerpen:
- Dit onderdeel omvat samenwerkingsacties betreffende specifieke onderwerpen die de Commissie in de mededeling interregionale samenwerking heeft vastgesteld, onder meer onderzoek, technologische ontwikkeling en het MKB; de informatiemaatschappij; toerisme, cultuur en werkgelegenheid; ondernemerschap en milieu.

Er moet bijzondere aandacht worden besteed aan de deelname van insulaire en ultraperifere regio's en de kandidaat-lidstaten aan de verschillende netwerken. Samenwerking tussen maritieme regio's, zelfs op bilateraal niveau, zal worden aangemoedigd.

V. UITWERKING, INDIENING EN GOEDKEURING VAN MAATREGELEN

20. Op basis van door de Commissie vastgestelde indicatieve financiële toewijzingen per lidstaat waarin de mogelijkheden voor flexibiliteit tussen de onderdelen zijn aangegeven (hoofdstuk VIII) zullen de lidstaten de financiële middelen uitsplitsen naar onderdeel, grens en regio. Daarbij dienen de lidstaten te zorgen voor een passend evenwicht tussen de financiering aan beide zijden van de grenzen, rekening houdend met de beschikbare financiële middelen.

21. De voorstellen worden uitgewerkt door gezamenlijke grensoverschrijdende of transnationale comités of andere organen die worden opgericht door de betrokken regionale/plaatselijke en nationale autoriteiten en waar passend de betrokken niet-gouvernementele partners.

De voorstellen kunnen voor ieder onderdeel afzonderlijk worden ingediend. Indien de partners zulks passend achten, kunnen de programma's de drie onderdelen A, B en C omvatten, met vermelding van de prioriteiten, maatregelen en gezamenlijke structuren per onderdeel.

22. De programma's betreffende grensoverschrijdende samenwerking (onderdeel A) worden overeenkomstig de in de punten 6 tot 11 uiteengezette beginselen, prioriteiten en procedures door de regionale of plaatselijke autoriteiten van de in aanmerking komende gebieden opgesteld in partnerschap met de nationale autoriteiten, afhankelijk van de institutionele structuur van de verschillende lidstaten.

In de regel wordt ieder programma opgesteld voor een grens, waar passend met „subprogramma's" voor iedere grensoverschrijdende regio. In naar behoren gemotiveerde gevallen (bijvoorbeeld zeer uitgestrekte grenzen, plaatsen waar verschillende grenzen samenkomen, goed ontwikkelde samenwerkingsstructuren) kunnen programma's worden opgesteld die betrekking hebben op één grensoverschrijdende regio en een of meer grenzen omvatten.

23. De programma's betreffende transnationale samenwerking (onderdeel B) worden overeenkomstig de in de punten 6, 7 en 8 en 12 tot 16 uiteengezette beginselen, prioriteiten en procedures opgesteld door de nationale (of andere door de lidstaten aangewezen) autoriteiten, in nauwe samenwerking met de regionale of plaatselijke autoriteiten van het geografisch gebied waar de transnationale samenwerking plaatsvindt. Gezien de ervaring die zij hebben opgedaan zullen de bestaande organen en werkgroepen in het kader van Interreg II C op verzoek van de bevoegde autoriteiten aan de voorbereidende werkzaamheden deelnemen.

Voor elk samenwerkingsterrein als omschreven in punt 13 is een enkel programma opgesteld.

24. De voorwaarden voor de tenuitvoerlegging van programma's van onderdeel C zijn uiteengezet in de mededeling interregionale samenwerking.

25. De inhoud van de programma's zal analoog zijn aan die van de enkelvoudige programmeringsdocumenten beschreven in artikel 19, lid 3, van de algemene verordening, die zijn aangepast om rekening te houden met de specifieke behoeften en omstandigheden van grensoverschrijdende, transnationale en interregionale samenwerking; de programma's omvatten de volgende componenten:
- een evaluatie vooraf overeenkomstig artikel 41, lid 2, van de algemene verordening, waarbij in het bijzonder een analyse wordt gemaakt van de sterke en zwakke punten van het betrokken gebied in verband met samenwerking, de verwachte effecten, onder meer op het milieu (plaatselijk en in ruimer verband) en waar passend het gelijkekansenbeleid en de verbeteringen in de samenwerkingsstructuren;
 - een beschrijving van het gezamenlijk programmeringsproces (bijvoorbeeld gezamenlijk programmeringscomité), met inbegrip van de regelingen voor het raadplegen van partners;
 - een presentatie van de gezamenlijke strategie en prioriteiten voor de ontwikkeling van het door het programma bestreken geografisch gebied, waar passend opgesplitst naar subprogramma's, met inbegrip van de prioriteiten, de specifieke doelstellingen — gekwantificeerd waar zulks mogelijk is — en de wijze waarop in de strategie en de prioriteiten rekening is gehouden met de in artikel 10, lid 3, van de algemene verordening bedoelde indicatieve richtsnoeren;
 - een beknopte beschrijving voor onderdeel A, zo nodig opgesplitst naar subprogramma's, van de geplande maatregelen voor de implementatie van de prioriteiten, met inbegrip van de nodige informatie om de naleving van de steunregelingen van artikel 87 van het Verdrag te controleren, en een beschrijving van de aard van de maatregelen voor het opstellen, controleren en evalueren van het programma;
 - een indicatief financieringsplan overeenkomstig de artikelen 28 en 29 van de algemene verordening, met opgave per prioriteit en per jaar van de geplande financiële toewijzing voor de bijdrage van het EFRO en voor Phare, Tacis, MEDA, Cards, het cohesiefonds en waar passend ISPA en de EIB, alsmede het totale bedrag van de in aanmerking komende openbare of gelijkwaardige financiering en de geraamde particuliere financiering in verband met deze bijdragen alsmede de totale bijdrage van de jaarlijkse geplande financiële EFRO-bijdrage, die in overeenstemming met de desbetreffende financiële vooruitzichten dient te zijn;
 - de tenuitvoerleggingsbepalingen betreffende het programma, die betrekking hebben op:
 - de aanwijzing door de bevoegde aan het programma deelnemende autoriteiten, van de gezamenlijke samenwerkingsstructuren die op grond van specifieke overeenkomsten zijn vastgesteld, rekening houdend met de nationale wetgeving, en die de volgende organen zullen omvatten:
 - een beheersautoriteit in de zin van artikel 9, sub n, en artikel 34 van de algemene verordening;
 - een betalingsautoriteit in de zin van artikel 9, sub o, en artikel 32 van de algemene verordening op programmaniveau en zo nodig ondergeschikte betalingsautoriteiten;
 - een gezamenlijk technisch secretariaat voor het operationeel programmabeheer, in het bijzonder voor de in punt 30 genoemde taken, onverminderd de overkoepelende verantwoordelijkheid van de beheersautoriteit als vastgesteld in artikel 34 van de algemene verordening;
- Deze drie taken (van beheersautoriteit, betalingsautoriteit en gezamenlijk technisch secretariaat) worden door deze organen afzonderlijk of gezamenlijk uitgeoefend, rekening houdend met de specifieke kenmerken van de tenuitvoerlegging van Interreg III;
- een toezichtcomité voor het gehele programma overeenkomstig artikel 35 van de algemene verordening (zie punt 28) en een stuurgroep (of waar passend een aantal stuurgroepen) (zie punt 29);
 - een beschrijving van de regelingen voor het programmabeheer, met inbegrip van die betreffende een transparante bekendmakingsfase met een zo ruim mogelijke participatie van openbare en particuliere actoren, de mechanismen voor het bekendmaken van oproepen tot het indienen van voorstellen en de gezamenlijke selectie van de werkzaamheden, de rol van de stuurgroep (zie punt 29) en de verschillende bevoegdheden inzake financiering en financiële controle, overeenkomstig de artikelen 38 en 39 van de algemene verordening; waar passend zal worden voorzien in een globale subsidie als bedoeld in punt 26;
 - een beschrijving van de gezamenlijke toezicht- en evaluatiesystemen, met inbegrip van de rol van het toezichtcomité (zie punt 28); zoals vastgesteld in artikel 36, lid 1, van de algemene verordening houden de bevoegde autoriteiten rekening met de methodologie voor het vaststellen van indicatoren voor het verzamelen van toezichtgegevens en het verrichten van evaluaties;
 - de vaststelling van een financieel beheerssysteem dat het mogelijk maakt de middelen van het EFRO (en bij voorkeur ook van de respectieve nationale cofinancieringsregelingen) naar een enkele rekening per programma over te maken en deze middelen snel en transparant naar de eindbegunstigden door te storten; de gezamenlijke regelingen kunnen met het oog hierop de sluiting van een overeenkomst tussen de verschillende autoriteiten van de aan het programma deelnemende landen omvatten alsmede een verplichting voor de diverse partners op projectniveau om ook een overeenkomst te sluiten betreffende hun wederzijdse financiële en juridische verplichtingen;

- een beschrijving van de specifieke regelingen en procedures voor programmacontrole, waarin de diverse verantwoordelijkheden voor financiering en financiële controle overeenkomstig de artikelen 38 en 39 van de algemene verordening worden vastgesteld;
- informatie over de middelen die nodig zijn voor de uitwerking, de controle en de evaluatie van de bijstand.

26. De aldus opgestelde programma's worden bij de Commissie ingediend door de autoriteiten die de betrokken lidstaten aanwijzen en in overleg met die lidstaten.

De Commissie kent bij de goedkeuring van een programma een enkele EFRO-bijdrage toe zonder opsplitsing van de financiering naar lidstaat. Zij kan eveneens in overleg met de betrokken lidstaten een globale subsidie voor het gehele programma of een deel daarvan toekennen.

27. Ieder programma wordt aangevuld met een programma-complement als gedefinieerd in artikel 9, sub m, en beschreven in artikel 18, lid 3, van de algemene verordening.

Dit programma-complement wordt uiterlijk drie maanden na de datum waarop de Commissie haar besluit tot goedkeuring van het programma neemt, aan de Commissie toegezonden. Het programma-complement wordt opgesteld overeenkomstig dezelfde regels voor samenwerking en partnerschap als die voor het programma.

VI. TOEZICHT OP, UITVOERING EN EVALUATIE VAN DE BIJSTANDSPAKKETTEN

28. Het programmatoezicht wordt overeenkomstig artikel 35 van de algemene verordening door het toezichtcomité uitgeoefend. Dit comité komt minstens eenmaal per jaar bijeen en heeft als belangrijkste taken:

- het programma-complement te onderzoeken en goed te keuren;
- overeenkomstig artikel 15 van de algemene verordening, de criteria voor de selectie van acties vast te stellen teneinde het grensoverschrijdend of transnationaal karakter of belang van die acties te bepalen;
- achteraf wijzigingen in het programma of het programma-complement aan te brengen;
- te zorgen voor het toezicht op en de evaluatie van het programma in zijn geheel, en de taakomschrijving voor oproepen tot het indienen van voorstellen goed te keuren.

De toezichtcomités bestaan uit vertegenwoordigers van de regionale en plaatselijke autoriteiten en van de nationale autoriteiten indien die zulks wensen. De deelname van economische en sociale partners en van niet-

gouvernementele organisaties, overeenkomstig de voorschriften van artikel 8 van de algemene verordening, is wenselijk. De Commissie en waar passend de EIB zullen met een adviserende bevoegdheid aan de werkzaamheden van het toezichtcomité deelnemen.

29. Voor acties die naar subprogramma zijn ingedeeld, geschiedt de gezamenlijke selectie van de acties en het gecoördineerd toezicht op de uitvoering ervan door een of zo nodig verschillende stuurgroepen. Deze stuurgroepen worden samengesteld volgens dezelfde beginselen van samenwerking en partnerschap als de toezichtcomités. De Commissie kan als waarnemer aanwezig zijn.

Het is eveneens mogelijk dat de taken van de stuurgroep worden uitgeoefend door het toezichtcomité, handelend in de hoedanigheid van stuurgroep.

30. De beheersautoriteit wordt bij de tenuitvoerlegging van haar taken bijgestaan door het gezamenlijk technisch secretariaat, wanneer zij de secretariaatswerkzaamheden niet zelf uitvoert.

Naast haar taken op grond van artikel 34 van de algemene verordening is de beheersautoriteit (zie punt 25) bevoegd voor het uitwerken van de besluiten van de toezichtcomités en de stuurgroepen. In het bijzonder zal zij de voor financiering voorgedragen acties in ontvangst nemen, onderzoeken en aan een eerste beoordeling onderwerpen of deze taken coördineren. Zij coördineert ook de werkzaamheden van de autoriteiten of instanties die zijn aangewezen voor de tenuitvoerlegging van de verschillende subprogramma's en maatregelen.

31. De EFRO-bijdrage wordt gestort op een enkele bankrekening op naam van de betalingsautoriteit of de beheersautoriteit (wanneer die tegelijk de betalingsautoriteit is). Op grond van de besluiten betreffende de selectie van projecten door de stuurgroep of het toezichtcomité dat als stuurgroep handelt, wordt deze EFRO-bijdrage vervolgens overeenkomstig artikel 32, lid 1, laatste alinea, van de algemene verordening door de betaalautoriteit aan de eindbegunstigden uitbetaald of naar gelang van het geval aan de autoriteiten of instanties die zijn aangewezen om de verschillende subprogramma's en maatregelen uit te voeren. In het laatste geval verrichten deze autoriteiten de betalingen aan de eindbegunstigden. In het geval van acties waarbij partners in verschillende lidstaten betrokken zijn, is de eindbegunstigde de partner die de leiding van de actie heeft en die zorgt voor het financieel beheer en de coördinatie van de werkzaamheden van de diverse partners. Deze partner die de leiding heeft, is financieel en juridisch aansprakelijk tegenover de beheersautoriteit. De partner die de leiding heeft, legt samen met de overige partners de taakverdeling vast, eventueel in de vorm van een overeenkomst.

32. Hoofdstuk III van de algemene verordening (bijdragen en financieel beheer door de fondsen) en de bepalingen inzake toezicht, evaluatie en financiële controle, met uitzondering van artikel 44, zijn van toepassing op de programma's. Overeenkomstig artikel 21, lid 4, van die verordening kunnen de programma's op initiatief van de lidstaten of van de Commissie in overleg met de betrokken lidstaten worden herzien na de in artikel 42 van die verordening bedoelde evaluatie halverwege.

33. [geschrapt].

VII. COÖRDINATIE TUSSEN EFRO, PHARE, TACIS, MEDA, CARDS, EOF, SAPARD EN ISPA

34. Overeenkomstig artikel 20, lid 2, eerste alinea, van de algemene verordening betreft de coördinatie tussen de bijstand uit het EFRO en de andere instrumenten die tot de financiering van het initiatief Interreg III bijdragen, de volgende punten: geografische voorwaarden om in aanmerking te komen, meerjarenprogrammering, criteria waaraan acties moeten voldoen en mechanismen voor tenuitvoerlegging, toezicht, evaluatie en controle.

De in punt 8 vermelde aanzienlijke verbetering van de gemeenschappelijke structuren vergeleken met de situatie tijdens de voorgaande programmeringsperiode zal ook bij de in dit hoofdstuk beschreven samenwerkingsprogramma's verder doorlopen, parallel met het tempo van de vorderingen die bij de coördinatie tussen het EFRO en de overige financieringsinstrumenten worden gemaakt.

De Commissie verbindt zich ertoe jaarlijks een voortgangsverslag over de coördinatie tussen het EFRO en de overige financieringsinstrumenten in te dienen bij het in artikel 48, lid 3, sub b, van de algemene verordening bedoelde raadgevend comité.

34.a In de nabuurschapsmededeling heeft de Commissie de aanpak van het nabuurschapsprogramma voor 2004-2006 geïntroduceerd. De nabuurschapsprogramma's zullen steun verlenen voor grensoverschrijdende en transnationale samenwerking langs de buitengrenzen van de Unie met niet-kandidaat-lidstaten en zullen voortbouwen op de bestaande of geplande Interreg-programma's en -structuren. Het vaststellen van de nabuurschapsprogramma's zal het mogelijk maken de nieuwe systemen te installeren voor gezamenlijke procedures voor het uitwerken, indienen en selecteren van projecten, waardoor de mate van betrokkenheid en eigen verantwoordelijkheid van de begunstigden aan de buitenzijde van de grens wordt verhoogd. Op 23 oktober 2003 heeft de Commissie de richtsnoeren⁽¹⁾ voor de uitwerking van nabuurschapsprogramma's ingediend, waarin de nodige stappen voor het creëren van een nabuurschapsprogramma worden beschreven en advies wordt verstrekt over de wijze waarop bestaande documenten, structuren en werkmethodes moeten worden gewijzigd.

⁽¹⁾ http://europa.eu.int/comm/regional_policy/interreg3/doc/pdf/neighbour_guidance.pdf

Grensoverschrijdende samenwerking (onderdeel A)

35. In het kader van de grensoverschrijdende samenwerking (CBC) aan de buitengrenzen van de Gemeenschap zullen grensgebieden in buurlanden worden opgenomen in de programmavoorstellen die de aangewezen autoriteiten van de lidstaten in overleg met de betrokken buurlanden bij de Commissie indienen. De afbakening van deze gebieden moet in overeenstemming zijn met de criteria voor Interreg III. Met betrekking tot in bijlage I vermelde NUTS III-zones die aan verschillende programma's voor grensoverschrijdende samenwerking deelnemen waarbij landen zijn betrokken die steun uit Phare-CBC ontvangen, of de deelname aan die programma's van NUTS III-zones die onder punt 10, tweede paragraaf, vallen, zullen de nadere gegevens betreffende deze deelname worden overeengekomen tussen de Commissie en de aangewezen autoriteiten van de lidstaten, in overeenstemming met de betrokken buurlanden.

36. Het Interreg III-programma voor grensoverschrijdende samenwerking (onderdeel A) als omschreven in de punten 21, 22, 25 en 26, is het gezamenlijke grensoverschrijdende programmeringsdocument bedoeld in artikel 7 van Verordening (EG) nr. 2760/98 van de Commissie van 18 december 1998 betreffende het Phare-CBC-programma⁽²⁾, hierna „Phare-CBC-verordening” genoemd. In geval van financiering uit het EFRO stelt de Commissie de bijdrage van het Fonds vast wanneer zij het programma goedkeurt. Bij de bijdragen van Phare-CBC, Tacis, MEDA, Cards, Sapard en ISPA worden de beginselen en regels betreffende deze instrumenten in acht genomen en zijn de bedragen in het financieringsplan indicatief. Er zal worden gezorgd voor een passend evenwicht van de financiering aan beide zijden van de betrokken grenzen, rekening houdend met de beschikbare financiële middelen, verschillen in economische ontwikkeling en de absorptiecapaciteit.

37. In het geval van ISPA kunnen overeenkomstig artikel 2, lid 2, tweede alinea, van Verordening (EG) nr. 1267/1999 van de Raad van 21 juni 1999 tot instelling van een pretoetredingsinstrument voor structuurbeleid⁽³⁾, uitzonderingen worden toegestaan op de regel dat maatregelen in het kader van dit instrument in beginsel een minimumomvang (5 miljoen EUR) moeten hebben, rekenig houdend met de bijzondere omstandigheden die door de Commissie worden erkend op grond van specifieke aanbevelingen van het toezichtcomité.

38. Het toezichtcomité, de stuurgroep(en), het gezamenlijk technisch secretariaat en waar passend de beheersautoriteit (zie punt 25) worden samengesteld met de deelname van vertegenwoordigers van de aan het programma deelnemende derde landen.

Wanneer geen gezamenlijke beheersautoriteit kan worden opgericht, nemen de vertegenwoordigers van de derde landen binnen de grenzen van hun respectieve bevoegdheden deel aan de activiteiten van de beheersautoriteit.

⁽²⁾ PB L 345 van 19.12.1998, blz. 49. Verordening laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1822/2003 van de Commissie van 16 oktober 2003, PB L 267 van 17.10.2003, blz. 9.

⁽³⁾ PB L 161 van 26.6.1999, blz. 73.

39. Bij programma's die uit het EFRO en uit Phare-CBC worden gefinancierd, vormen het toezichtcomité voor het programma als beschreven in punt 28 en het gezamenlijk samenwerkingscomité als beschreven in artikel 7 van de Phare-CBC-verordening een enkel comité, hierna het „Interreg/Phare-CBC-toezichtcomité” genoemd.

Het Interreg/Phare-CBC-toezichtcomité stelt zijn reglement van orde vast, rekening houdend met de institutionele, juridische en financiële systemen van de betrokken landen. Dit reglement bevat eventueel nadere bepalingen betreffende de toepassing van punt 28 en artikel 7 van de Phare-CBC-verordening.

Het Interreg/Phare-CBC-toezichtcomité omvat vertegenwoordigers van de bevoegde autoriteiten van de lidstaten en de betrokken derde landen, de Commissie en waar passend de EIB. De vertegenwoordiger(s) van de Commissie en waar passend de EIB neemt/nemen als adviseur deel aan de werkzaamheden van het Interreg/Phare-CBC-toezichtcomité met betrekking tot acties die door het EFRO worden gefinancierd. Het comité is bevoegd om het programmacomplement overeenkomstig artikel 15 van de algemene verordening te bevestigen of wijzigingen ervan goed te keuren.

40. De acties en projecten worden na toetsing of zij voor Interreg III in aanmerking komen, geselecteerd door de stuurgroep(en) of door het Interreg/Phare-CBC-toezichtcomité handelend in de hoedanigheid van stuurgroep (zie punt 29).
41. De acties of projecten die in het kader van het programma worden gefinancierd, worden goedgekeurd volgens de specifieke regels van het EFRO en van de andere financieringsinstrumenten die tot het programma bijdragen.
42. De projecten die uit Phare-CBC worden gefinancierd, worden goedgekeurd volgens de procedure van artikel 7, lid 3, en artikel 8 van de Phare-CBC-verordening.

Overeenkomstig artikel 5, lid 2, van die verordening wordt een beperkt percentage van de middelen van de programma's gereserveerd voor kleinschalige projecten met lokale actoren. Kleinschalige projecten van ten hoogste 50 000 EUR (bijdrage van de Gemeenschap) die uit Phare-CBC worden gefinancierd, worden goedgekeurd door het gezamenlijk samenwerkingscomité of een specifieke stuurgroep die bevoegd is inzake dergelijke kleinschalige projecten.

Uit subsidieregelingen op het gebied van de economische en sociale cohesie worden projecten van 50 000 tot 2 miljoen EUR (gemeenschapsbijdrage) gefinancierd. Individuele te subsidiëren projecten worden geselecteerd via een oproep tot het indienen van voorstellen en worden door het gezamenlijke samenwerkingscomité goedgekeurd.

Voor projecten die buiten de subsidieregelingen vallen worden uitzonderingen op de normale minimumprojectomvang (2 miljoen EUR) alleen toegestaan wanneer is vastgesteld dat het om werkelijke grensoverschrijdende samenwerking gaat die beantwoordt aan de prioritaire zwaartepunten van de gezamenlijke grensoverschrijdende programmeringsdocumenten. Het Interreg/Phare-CBC-toezichtcomité (zie punt 39) zal specifieke aanbevelingen inzake uitzonderingen op de vereiste minimumomvang doen met het oog op de procedures als bedoeld in de eerste alinea van dit punt. In de grensgebieden waar aan de voorwaarden van artikel 12 van Verordening (EG) nr. 1266/1999 van de Raad van 21 juni 1999 betreffende de coördinatie van de bijstand aan de kandidaat-lidstaten in het kader van de pretoetredingsstrategie⁽¹⁾ is voldaan, kan per geval worden besloten de controle vooraf door de Commissie te vervangen door een „uitgebreid systeem van gedecentraliseerd uitvoering” met controle achteraf door de Commissie.

Transnationale samenwerking (onderdeel B)

43. De transnationale samenwerking als omschreven in deel III van deze richtsnoeren staat open voor derde landen. De basis voor dergelijke samenwerking wordt gevormd door programmeringsvoorstellen die door de aangewezen overheden in de lidstaten, in overleg met de betrokken derde landen, worden ingediend.

Projecten in landen die via Phare steun ontvangen in verband met transnationale samenwerking in het kader van Interreg III, kunnen uit de nationale Phare-programma's worden ondersteund.

Als de financiering uit het EFRO komt, zal de Commissie de bijdrage van het Fonds vaststellen bij de goedkeuring van elk programma. Bij financiering uit Phare, Tacis, MEDA, Cards, EDF, Sapard en ISPA gelden voor de goedkeuring van de te ondersteunen projecten de procedures die zijn vastgesteld in de respectieve verordeningen en uitvoeringsbepalingen, met inbegrip van, in voorkomend geval, de in de „nabuurshapsmededeling” opgezette procedures.

Punt 37 kan eventueel ook worden toegepast voor transnationale samenwerking.

44. De Commissie zal erop toezien dat de punten 38 tot en met 42 op de transnationale samenwerking worden toegepast.

Interregionale samenwerking (onderdeel C)

45. De coördinatie tussen het EFRO en de externe financieringsinstrumenten inzake onderdeel C wordt behandeld in de mededeling inzake interregionale samenwerking.

46. [geschrapt].

⁽¹⁾ PB L 161 van 26.6.1999, blz. 68.

VIII. FINANCIERING

47. Het communautair initiatief Interreg III wordt gezamenlijk door de lidstaten en de Gemeenschap gefinancierd.

48. In overeenstemming met hetgeen in artikel 20, lid 2, van de algemene verordening is bepaald, bedraagt de bijdrage van het EFRO aan Interreg voor de periode 2000-2006 4 875 miljoen EUR, in prijzen van 1999. Overeenkomstig artikel 7, lid 7, van de algemene verordening, werd de EFRO-bijdrage met 2 % per jaar geïndexeerd tot en met het jaar 2003 en werd voor de bijdragen voor de jaren 2004 tot en met 2006 uitgegaan van de prijzen van 2003. De Commissie heeft nu ook bepaald welk indexeringspercentage voor de jaren 2004 tot en met 2006 moet worden toegepast. Onverminderd de uitzonderingen waarin artikel 29, lid 3, onder a), van de verordening voorziet, mag de bijdrage ten hoogste 75 % van de totale subsidiabele kosten bedragen in de regio's van doelstelling 1 en ten hoogste 50 % in de andere gebieden.

In overeenstemming met de conclusies van de toetredingsonderhandelingen bedraagt de bijdrage van het EFRO aan Interreg III voor de nieuwe lidstaten voor de periode 2004-2006 425 miljoen EUR, in prijzen van 1999.

De Commissie zal voor elke lidstaat indicatieve financiële toewijzingen vaststellen. De lidstaten zullen er bij de verdeling van dit bedrag voor zorgen dat, op indicatieve basis, ten minste 50 % van de totale toewijzing in het kader van Interreg III bestemd wordt voor grensoverschrijdende samenwerking in het kader van onderdeel A. De Commissie en de lidstaten zullen er tevens voor zorgen dat alle grenzen een gelijkwaardige behandeling krijgen. Ten minste 14 % van de indicatieve toewijzing van elke lidstaat zal worden bestemd voor onderdeel B en 6 % voor onderdeel C.

49. Voor derde landen waarmee in het kader van Interreg III wordt samengewerkt, zal, naargelang van het geval, bijstand worden verleend uit Phare-CBC en de nationale ISPA- Sapard- en Phare-programma's. Wat Tacis, MEDA, Cards en het EOF betreft, zullen de toewijzingen voor gecoördineerde activiteiten worden vastgesteld volgens de geldende uitvoeringsbepalingen, en in voorkomend geval volgens de „nabuuerschapsmededeling”, met als doel de grensoverschrijdende en transnationale samenwerking aan de buitengrenzen van de Unie maximaal te ontwikkelen.

Daarnaast kunnen er ook EIB-leningen beschikbaar zijn.

50. Overeenkomstig het bepaalde in artikel 3, lid 2, van de EFRO-verordening, zullen maatregelen voor plattelandsontwikkeling die binnen de werkingssfeer van het EOGFL vallen, maatregelen ter ontwikkeling van het menselijk potentieel die binnen de werkingssfeer van

het ESF vallen, en maatregelen ter aanpassing van de visserijstructuur die binnen de werkingssfeer van het FIOV vallen, in het kader van de tenuitvoerlegging van Interreg door het EFRO worden gefinancierd.

51. In het kader van de communautaire initiatieven kan overeenkomstig het bepaalde in artikel 20 van de algemene verordening technische hulp worden verleend voor het uitwerken, financieren en uitvoeren van de programma's.

52. De programma's kunnen specifieke maatregelen op het gebied van technische hulp omvatten, in het bijzonder in verband met het opzetten en ontwikkelen van gemeenschappelijke structuren. Zoals in artikel 29 van de algemene verordening is bepaald, gelden de normale medefinancieringspercentages in alle gevallen waarin op verzoek van een lidstaat technische hulp wordt verleend.

Wanneer een maatregel betreffende technische hulp wordt genomen op initiatief van de Commissie, omdat de resultaten meer dan één lidstaat ten goede komen, kan het financieringspercentage bij wijze van uitzondering tot 100 % oplopen.

53. Voor het bevorderen van de uitwisseling van ervaringen en goede werkmethode, in het bijzonder door het opzetten van netwerken voor ervaringsuitwisseling in het kader van de onderdelen A, B en C van Interreg III, zal een bedrag van maximaal 47 miljoen EUR worden uitgetrokken.

De normale medefinancieringspercentages zijn van toepassing wanneer het verzoek voor dergelijke acties uitgaat van de lidstaten.

Indien dergelijke acties echter op initiatief van de Commissie worden ondernomen, kunnen zij tot 100 % worden gefinancierd.

De Commissie heeft het ondersteuningsprogramma Interact voor grensoverschrijdende, transnationale en interregionale samenwerking goedgekeurd. De taken van het programma Interact omvatten:

- coördinatie en uitwisseling van ervaringen en goede werkmethode, op communautaire schaal, in verband met acties in het kader van Interreg III;
- technische bijstand en stimulering van de oprichting en verdere uitbouw van gemeenschappelijke programmerings-, toezicht- en beheersstructuren;
- coördinatie van interregionale samenwerking. Verzameling van informatie over goedgekeurde projecten (om dubbele financiering van projecten uit te sluiten en synergieën te bevorderen) en over de uitvoering ervan;
- het verzorgen van publicaties, databases en websites.

54. 100 %-financiering van technische hulp, op initiatief van de Commissie, die beantwoordt aan de definities van technische hulp in punt 52 (tweede alinea) en punt 53 (derde alinea), zal ten hoogste 2 % uitmaken van de totale EFRO-bijdrage als bedoeld in punt 48.

IX. CORRESPONDENTIE

55. De Commissie nodigt de lidstaten en de aangewezen regionale overheden, in voorkomend geval in overleg

met de betrokken derde landen, uit om gedetailleerde voorstellen voor programma's in het kader van het communautair initiatief Interreg III in te dienen.

56. Alle correspondentie in verband met deze mededeling moet worden gericht aan:

Directoraat-generaal Regionaal Beleid
Commissie van de Europese Gemeenschappen
B-1049 Brussel.

BIJLAGE I

ONDERDEEL A: IN AANMERKING KOMENDE GEBIEDEN

BELGIË/BELGIQUE	BR DEUTSCHLAND	Merzig-Wadern
Antwerpen (Arr)	Aachen, Kreisfreie Stadt	Miesbach
Arlon	Aachen, Landkreis	Mittlerer Erzgebirgskreis
Ath	Altötting	Mönchengladbach, Kreisfreie Stadt
Bastogne	Annaberg	Neustadt an der Waldnaab
Brugge	Aue-Schwarzenberg	Niederschlesischer Oberlausitzkreis
Dinant	Aurich	Nordfriesland
Eeklo	Bad Tölz-Wolfratshausen	Oberallgäu
Gent (Arr)	Baden-Baden, Stadtkreis	Oder-Spree
Ieper	Barnim	Ortenaukreis
Kortrijk	Bautzen	Ostallgäu
Liège (Arr)	Berchtesgadener Land	Ostholstein
Maaseik	Bitburg-Prüm	Ostvorpommern
Mons	Bodenseekreis	Passau, Kreisfreie Stadt
Mouscron	Borken	Passau, Landkreis
Neufchâteau	Breisgau-Hochschwarzwald	Pirmasens, Kreisfreie Stadt
Philippeville	Cham	Plauen, Kreisfreie Stadt
Sint-Niklaas	Cottbus, Kreisfreie Stadt	Plön
Thuin	Daun	Rastatt
Tongeren	Düren	Regen
Tournai	Emden, Kreisfreie Stadt	Rendsburg-Eckernförde
Turnhout	Emmendingen	Rosenheim, Kreisfreie Stadt
Verviers	Emsland	Rosenheim, Landkreis
Veurne	Euskirchen	Rottal-Inn
Virton	Flensburg, Kreisfreie Stadt	Saarbrücken, Stadtverband
ČESKÁ REPUBLIKA	Frankfurt (Oder), Kreisfreie Stadt	Saarlouis
Jihočeský	Freiberg	Saar-Pfalz-Kreis
Plzeňský	Freiburg im Breisgau, Stadtkreis	Sächsische Schweiz
Karlovarský	Freyung-Grafenau	Schleswig-Flensburg
Ústecký	Garmisch-Partenkirchen	Schwandorf
Liberecký	Germersheim	Schwarzwald-Baar-Kreis
Královehradecký	Görlitz, Kreisfreie Stadt	Spree-Neiße
Pardubický	Grafschaft Bentheim	Steinfurt
Vysočina	Greifswald, Kreisfreie Stadt	Südliche Weinstraße
Jihomoravský	Heinsberg	Südwestpfalz
Olomoucký	Hof, Kreisfreie Stadt	Tirschenreuth
Zlínský	Hof, Landkreis	Traunstein
Moravskoslezský	Karlsruhe, Landkreis	Trier, Kreisfreie Stadt
	Karlsruhe, Stadtkreis	Trier-Saarburg
	Kaufbeuren, Kreisfreie Stadt	Uckermark
DANMARK	Kempten (Allgäu), Kreisfreie Stadt	Ücker-Randow
Bornholms Amtskommune	Kiel, Kreisfreie Stadt Kleve	Viersen
Frederiksborg Amtskommune	Konstanz	Vogtlandkreis
Fyns Amtskommune	Landau in der Pfalz	Waldshut
København og Frederiksberg Kommuner	Leer	Weiden in der Opf, Kreisfreie Stadt
Københavns Amtskommune	Lindau-Bodensee	Weißeritzkreis
Roskilde Amtskommune	Löbau-Zittau	Wesel
Sønderjyllands Amtskommune	Lörrach	Wunsiedel im Fichtelgebirge
Storstrøms Amtskommune	Lübeck, Kreisfreie Stadt	Zweibrücken, Kreisfreie Stadt
	Märkisch-Oderland	

ELLAS	FRANCE	Biella
Achaia	Ain	Bolzano-Bozen
Aitoloakarnania	Aisne	Brindisi
Chania	Alpes-de-Haute-Provence	Campobasso
Chios	Alpes-Maritimes	Caltanissetta
Dodekanisos	Ardenne	Chieti
Drama	Ariège	Como
Evros	Bas-Rhin	Cuneo
Florina	Corse du Sud	Ferrara
Ioannina	Doubs	Foggia
Irakleio	Haut-Rhin	Forlì - Cesena
Kastoria	Haute Corse	Gorizia
Kavala	Haute-Garonne	Imperia
Kefallinia	Haute-Pyrénées	Lecce
Kerkyra	Haute-Savoie	Lecco
Kilkis	Hautes-Alpes	Livorno
Lasithi	Jura	Macerata
Lefkada	Meurthe-et-Moselle	Novara
Lesvos	Meuse	Pesaro e Urbino
Pella	Moselle	Pescara
Preveza	Nord	Ravenna
Rethymni	Pas-de-Calais	Ragusa
Rodopi	Pyrénées-Atlantiques	Rimini
Samos	Pyrénées-Orientales	Rovigo
Serres	Savoie	Sassari
Thesprotia	Seine Maritime	Siracusa
Thessaloniki	Somme	Sondrio
Xanthi	Territoire de Belfort	Teramo
Zakynthos		Torino
	MAGYARORSZAG	Trieste
	Bács-Kiskun	Trapani
	Békés	Udine
	Baranya	Valle d'Aosta
	Budapest	Varese
	Borsod-Abaúj-Zemplén Csongrád	Venezia
	Győr-Moson-Sopron	Verbano-Cusio-Ossola
	Hajdú-Bihar	Vercelli
	Heves	
	Komárom-Esztergom	LUXEMBOURG (G.D.)
	Pest	Luxembourg (Grand-Duché)
	Nógrád	
	Somogy	LATVIJA
	Szabolcs-Szatmár-Bereg	Kurzeme
	Vas	Latgale
	Zala	Rīga
		Vidzeme
	IRELAND	Zemgale
	Border	
	Dublin	LIETUVA
	Mid-East	Alytaus
	South-East	Klaipėdos
		Marijampolės
	ITALIA	Panevėžis
	Agrigento	Šiauliai
	Ancona	Tauragės
	Ascoli Piceno	Telšiai
	Bari	Utenos
	Belluno	Vilniaus
ESTI		
Kirde-Eesti		
Kesk-Eesti		
Lääne-Eesti		
Lõuna-Eesti		
Põhja-Eesti		

KYPROS	Wiener Umland/Nordteil (cooperation with the Czech Republic and Slovakia)	SLOVENSKÁ
Kypros		Bratislavský kraj
MALTA	Wiener Umland/Südteil (cooperation with Slovakia and Hungary)	Trnavský kraj
Malta		Trenčanský kraj
Gozo - Comino	POLSKA	Nitrianský kraj
	Jeleniogórsko-wałbrzyski	Žilinský kraj
NEDERLAND	Bialskopodlaski	Banskobystrický kraj
Achterhoek	Chełmsko-zamojski Gorzowski	Prešovský kraj
Arnhem-Nijmegen	Zielonogórski	Košický kraj
Delfzijl en omgeving	Nowosądecki	SUOMI/FINLAND
Midden-Limburg	Ostrolecko-siedlecki	Åland
Midden-Noord-Brabant	Opolski	Etelä-Karjala
Noord-Limburg	Krośnieńsko-przemyski	Etelä-Savo
Noord-Overijssel	Białostocko-suwalski	Itä-Uusimaa
Oost-Groningen	Łomżyński	Kainuu
Overig Groningen	Gdański	Keski-Pohjanmaa
Overig Zeeland	Gdańsk-Gdynia-Sopot	Kymenlaakso
Twente	Bielsko-bialski	Lappi
West-Noord-Brabant	Rybnicko – Jastrzębski	Pohjanmaa
Zeeuwsch-Vlaanderen	Elbląski	Pohjois-Karjala
Zuid-Limburg	Olsztyński	Pohjois-Pohjanmaa
Zuidoost-Drenthe	Elcki	Uusimaa
Zuidoost-Noord-Brabant	Szczeciński	Varsinais-Suomi
ÖSTERREICH	PORTUGAL	SVERIGE
Außerfern	Alentejo Central	Dalarnas Län
Bludenz-Bregenzer Wald	Algarve	Jämtlands Län
Innsbruck	Alto Alentejo	Norrbottnens Län
Innviertel	Alto Tras-Os-Montes	Skåne Län
Klagenfurt-Villach	Baixo Alentejo	Stockholms Län
Mittelburgenland	Beira Interior Norte	Värmlands Län
Mühlviertel	Beira Interior Sud	Västerbottnens Län
Nordburgenland	Cavado	Västra Götalands Län
Oberkärnten	Douro	UNITED KINGDOM
Oststeiermark	Minho-Lima	Brighton & Hove
Osttirol		Conwy & Denbighshire
Pinzgau-Pongau	SLOVENIJA	- (only that part eligible under INTERREG IIA)
Rheintal-Bodenseegebiet	Pomurska	East of Northern Ireland
Salzburg und Umgebung	Podravska	East Sussex CC
Südburgenland	Koroška	Gibraltar
Tiroler Oberland	Savinjska	Gwynedd
Tiroler Unterland	Spodnjeposavska	Isle of Anglesey
Unterkärnten	Goriška	Kent CC
Waldviertel	Notranjsko-kraška goriská	Medway Towns
Weinviertel	Obalno- kraška	North of Northern Ireland
West- und Südsteiermark	Jugovzhodna Slovenija	South West Wales
Wien (cooperation with the Czech Republic, Slovakia and Hungary)	Osrednjeslovenska	West and South of Northern Ireland

BIJLAGE II

ONDERDEEL A:

INDICATIEVE LIJST VAN PRIORITAIRE ZWAARTEPUNTEN EN SUBSIDIABELE MAATREGELEN

Overeenkomstig de algemene verordening moeten alle door het EFRO medegefinancierde acties binnen de werkingssfeer van de Structuurfondsen vallen en voldoen aan de regels die voor de subsidiëring van de uitgaven gelden. Daarnaast moeten zij verenigbaar zijn met de communautaire wetgeving en het gemeenschapsbeleid op andere terreinen, o.a. met de mededingingsregels.

1. Bevordering van stads- en plattelandsontwikkeling en ontwikkeling van kustgebieden

Analyse van het grensoverschrijdende gebied.

Opstelling van richtsnoeren en een gezamenlijke planning voor het beheer van het gebied, waarbij de gebiedsdelen aan weerszijden van de grens als één geografisch gebied worden beschouwd (betreffende o.a. preventie van natuurrampen en technologische rampen).

Uitwerking van multisectorale kaders voor landinrichting.

Planning en bescherming van grensoverschrijdende gebieden, in het bijzonder van gebieden van communautair belang, zoals Natura 2000 sites.

— *Stadsontwikkeling:*

Opstelling van gemeenschappelijke richtsnoeren voor planning en beheer van gebieden tussen agglomeraties in de nabijheid van grenzen, met bijzondere aandacht voor de beginselen en oriëntaties van het „Actiekader voor duurzame stedelijke ontwikkeling in de Europese Unie” (COM(98) 605 def).

Samenwerking tussen stedelijke en plattelandsgebieden met het oog op duurzame ontwikkeling.

Renovatie en ontwikkeling van historische stadscentra op basis van een gezamenlijke grensoverschrijdende strategie (excl. huisvesting).

Planning van grensoverschrijdende industriezones.

— *Plattelandsontwikkeling:*

Grensoverschrijdende inrichting van cultuurland en andere grensoverschrijdende verbeteringen van het landbezit.

Diversificatie van activiteiten om nieuwe werkgelegenheid of nieuwe bronnen van inkomsten voor de plattelandsbevolking te creëren.

Grensoverschrijdende plattelandsontwikkeling, voornamelijk via bevordering van de productie en de afzet van kwaliteitsproducten, stimulering van toeristische en ambachtelijke activiteiten, verbetering van de levensomstandigheden, dorpsontwikkeling en bescherming van het landelijke erfgoed, ontwikkeling en instandhouding van sommige beschermde grensoverschrijdende gebieden.

Verbetering, duurzame ontwikkeling en bescherming van grensoverschrijdende bosbouwwarealen en uitbreiding van grensoverschrijdend bosgebied, met inachtneming van hoofdstuk VIII van de EOGFL-verordening betreffende plattelandsontwikkeling (o.a. ook preventie van natuurrampen in berggebieden).

— *Ontwikkeling van kustgebieden:*

Opstelling van gemeenschappelijke richtsnoeren voor planning en beheer van kustgebieden.

Bescherming van het kustmilieu via preventie, controle en herstel van ecologisch verwaarloosde gebieden, verwijdering van afval en bouw en/of gezamenlijk gebruik van middelen en voorzieningen (o.a. voor afvalwaterbehandeling).

Bescherming van de waterkwaliteit in kustgebieden, op het land en op zee.

2. Ontwikkeling van het ondernemerschap, van het MKB en van het toerisme, en plaatselijke ontwikkelings- en werkgelegenheidsinitiatieven (POWI)

— *Ondernemerschap en MKB:*

Ontwikkeling van grensoverschrijdende netwerken van economische relaties tussen middelgrote en kleine bedrijven, gericht op het opzetten of verder uitbouwen van grensoverschrijdende commerciële of professionele organisaties ter bevordering van samenwerking, uitwisseling van informatie, overdracht van bestuurlijke vaardigheden en technologie, en het verrichten van studies en marktonderzoek.

Ondersteuning en stimulering van MKB-ontwikkeling via investeringssteun.

Verbetering van de toegang tot kapitaal, krediet en bedrijfsdiensten over de grenzen heen.

Ontwikkeling van adequate grensoverschrijdende financieringsinstrumenten.

Financiering, tot een bepaald percentage en volgens een degressieve schaal, van de werkingskosten van de bovenbedoelde organisaties gedurende een aanloopfase van maximaal drie jaar.

— *Toerisme:*

Ontwikkeling van milieuvriendelijk kwaliteitstoerisme (incl. boerderijtoerisme) door middel van investeringsprojecten, ontwikkeling en introductie van nieuwe toeristische producten (cultureel toerisme, groen toerisme), die duurzame banen opleveren.

Promotieacties, marktonderzoek en ontwikkeling van gemeenschappelijke boekingssystemen.

— *Plaatselijke ontwikkelings- en werkgelegenheidsinitiatieven (POWI):*

Opzetten van netwerken van plaatselijke dienstverlening of andere diensten in de sfeer van de POWI⁽¹⁾.

3. Integratie van de arbeidsmarkt en bevordering van sociale integratie

Opzetten en/of verdere uitbouw, in overleg met de sociale partners, van een geïntegreerde arbeidsmarkt aan weerszijden van de grens, overeenkomstig de aan het ESF opgedragen taak (zie artikel 1 van de ESF-verordening) en met inachtneming van de plicht gelijke kansen voor mannen en vrouwen te bevorderen.

In de gebieden met een grensoverschrijdend Eures-partnerschap zal bijzondere aandacht worden geschonken aan acties die dit partnerschap aanvullen of ondersteunen, en die bijdragen tot het beter functioneren van de grensoverschrijdende arbeidsmarkt. De betreffende acties zullen in overleg met de plaatselijke Eures-partners worden vastgesteld.

Stimulering van samenwerking inzake beroepsopleiding, wederzijdse erkenning van diploma's en regelingen inzake overdracht van pensioenrechten.

Opstelling van grensoverschrijdende territoriale werkgelegenheidspacten.

Bevordering van sociale integratie over de grenzen heen.

4. Samenwerking inzake onderzoek, technologische ontwikkeling, onderwijs, cultuur, communicatie, gezondheidszorg en civiele hulpdiensten

Stimulering van samenwerking tussen OTO-centra, op het gebied van onderwijs (scholen, instellingen voor hoger onderwijs en universiteiten en instituten voor beroepsopleiding), cultuur (incl. media en sport), communicatie, gezondheidszorg en civiele hulpdiensten, via het opzetten en/of gezamenlijk gebruik van middelen en voorzieningen, om de werkgelegenheid te bevorderen en de concurrentiepositie van de betrokken gebieden te versterken.

Betere toegang voor de plaatselijke bevolking tot de aan weerszijden van de grens aanwezige voorzieningen op dit gebied.

Investerings in onderwijs en gezondheidszorg met een plaatselijke dimensie en impact op de werkgelegenheid.

Culturele evenementen (tentoonstellingen, festivals) komen niet in aanmerking, tenzij zij voor blijvende samenwerking en werkgelegenheid zorgen. Eenmalige evenementen worden in de regel dan ook niet gefinancierd. Aan regelmatig terugkerende evenementen kan wel steun worden verleend, maar alleen tijdens de aanloopfase en meer voor organisatorische zaken dan voor artistieke uitgaven (productiekosten, aankoop van werken, gages van artiesten).

Projecten die worden gefinancierd via andere Gemeenschapsinstrumenten op deze gebieden, zoals de Kaderprogramma's voor onderzoek en technologische ontwikkeling, Culture 2000, Media II, Socrates, Leonardo da Vinci, Tempus, enz. komen niet voor bijstand uit hoofde van dit initiatief in aanmerking.

5. Milieubescherming, energierendement en duurzame energiebronnen

Milieubescherming door middel van preventie (o.a. van natuurrampen en technologische rampen), monitoring, opwaardering van gebieden met een verwaarloosd milieu, rationeel energiegebruik, recycling en afvalverwijdering, en bouw en/of gezamenlijk gebruik van faciliteiten en infrastructuur (o.a. voor afvalwaterbehandeling).

Doeltreffende energiehuishouding, gebruik van alternatieve en duurzame energiebronnen.

Beheer van natuurgebieden aan weerszijden van grenzen, met name gebieden van communautair belang, voor toeristische doeleinden.

⁽¹⁾ Een Europese strategie ter stimulering van plaatselijke initiatieven voor ontwikkeling en werkgelegenheid; Mededeling van de Commissie COM(95) 273, PB C 265 van 12.10.1995.

6. Basisinfrastructuur van grensoverschrijdend belang

— *Verbeteringen op vervoersgebied:*

Eliminatie van belemmeringen voor het openbaar vervoer, met name tussen steden in de nabijheid van grenzen.

Bevordering van milieuvriendelijke vervoerswijzen, in het bijzonder alternatieve (zoals fietsen, lopen), en totstandbrenging van de vereiste infrastructuur.

Wegnemen van bottlenecks (ook op zee).

Koppelingen met de Trans-Europese netwerken; voltooiingswerkzaamheden voor deze netwerken zijn slechts in gemotiveerde gevallen subsidiabel, en uitsluitend aan de buitengrenzen.

— *Verbeteringen aan andere infrastructuur:*

Ontwikkeling en verbetering van grensoverschrijdende infrastructuur.

Verwezenlijking van grensoverschrijdende telecommunicatie-, water- en energievoorzieningen.

Verbetering van informatie- en communicatienetwerken en -diensten.

De exploitatiekosten van de acties als bedoeld in punt 6 worden niet gefinancierd.

7. Samenwerking op juridisch en administratief gebied

Voorbereidend werk (proefprojecten, studies) met het oog op het wegwerken van de problemen die worden veroorzaakt door de resterende belemmeringen voor de interne markt, in het kader van het „Actieprogramma voor de interne markt” (bv. bescherming van consumentenrechten, financiële dienstverlening, openbare aanbestedingen, regionale steun) of door de verschillende rechtsstelsels (bv. sociale zekerheid, belastingen) en administratieve systemen (bv. illegale handel, immigratie en asiel, civiele bescherming, inrichting van grensoverschrijdende industriezones).

Verhoging van de veiligheid van de buitengrenzen, door gezamenlijke opleiding van personeel en betere informatie-uitwisseling.

Projecten die worden gefinancierd via andere Gemeenschapsinstrumenten op deze gebieden, zoals Falcone, Grotius, Odysseus, Oisin, STOP, de Robert Schuman-maatregel en het actieprogramma van de Raad van 3 december 1998 enz. komen niet voor bijstand uit hoofde van dit initiatief in aanmerking.

De gewone administratiekosten van de betrokken openbare besturen zijn van financiering uitgesloten.

8. Samenwerking tussen de burgers en de instellingen

Verbetering van de communicatie en samenwerking tussen de burgers, particuliere en vrijwilligersorganisaties en de administraties en instellingen, om de relaties en de institutionele basis voor grensoverschrijdende integratie in grensgebieden te ontwikkelen; organisatie, in het kader daarvan, van algemene en gerichte taalcurricula om de werkgelegenheid te stimuleren.

Oprichting van fondsen met gelimiteerde middelen („Micro Project Facility”) voor kleinschalige projecten om mensen over de grenzen heen dicht bij elkaar te brengen (type „people-to-people”) waarvan het beheer direct aan de grensoverschrijdende samenwerkingsinitiatieven (zoals de Euregio's) zal worden toevertrouwd.

Eenmalige evenementen komen niet voor financiering uit deze fondsen in aanmerking, tenzij zij deel uitmaken van een gezamenlijke strategie om grensoverschrijdende integratie te stimuleren of te versterken.

8.a. **Prioritaire onderwerpen in het kader van het Nabuurschapsprogramma:**

Bevordering van duurzame economische en sociale ontwikkeling in de grensgebieden.

Bijdragen aan de samenwerking om gezamenlijke uitdagingen aan te pakken op gebieden zoals milieu, gezondheidszorg en de preventie en bestrijding van de georganiseerde misdaad.

Het garanderen van efficiënte en veilige grenzen.

Het stimuleren van acties van het type „samenwerking tussen lokale gemeenschappen”.

9. Technische bijstand

Studies en technische bijstand ter voorbereiding van grensoverschrijdende strategieën.

Technische bijstand om grensoverschrijdende partnerschappen aan te gaan via het opzetten of verder uitbouwen van gezamenlijke structuren voor de uitvoering van het grensoverschrijdende samenwerkingsprogramma.

Technische bijstand kan tot 100 % door het EFRO worden gefinancierd; indien eerder onder Interreg I en II bijstand is verleend, zal dit percentage worden verminderd.

BIJLAGE III

ONDERDEEL B: IN AANMERKING KOMENDE GEBIEDEN

Programma	Lidstaten	In aanmerking komende gebieden (waarvan sommige niet van niveau NUTS II zijn)
WESTELIJK MIDDELLANDSE-ZEEGEBIED	Italië	Piemonte, Lombardia, Liguria, Toscana, Umbria, Lazio, Campania, Sardegna, Basilicata, Calabria, Sicilia, Valle d'Aosta, Emilia-Romagna
	Spanje	Andalucia, Murcia, C. Valenciana, Cataluña, Baleares, Aragon, Ceuta, Melilla
	Frankrijk	Languedoc-Roussillon, PACA, Rhône-Alpes, Corsica
	Portugal	Algarve, Alentejo
	Verenigd Koninkrijk	Gibraltar
	Malta	Gehele land
	Griekenland	Gehele land
ALPEN	Oostenrijk	Gehele land
	Duitsland	Oberbayern en Schwaben (in Bayern), Tübingen en Freiburg im Breisgau (in Baden-Württemberg)
	Frankrijk	Rhône-Alpes, PACA, Franche-Comté, Alsace
	Slovenië	Gehele land
	Italië	Lombardia, Friuli-Venezia Giulia, Veneto, Trentino-Alto Adige, Valle d'Aosta, Piemonte, Liguria
ATLANTISCH GEBIED	Ierland	Gehele land
	Verenigd Koninkrijk	Cumbria, Lancashire, Greater Manchester, Cheshire, Merseyside, Worcestershire and Warwickshire, Avon, Gloucestershire and Wiltshire, Dorset and Somerset, Cornwall and Devon, Staffordshire, Herefordshire, Shropshire, West Midlands, Clwyd, Dyfed, Gwynedd and Powys, Gwent, Mid-Glamorgan, South Glamorgan and West Glamorgan, Northern Ireland, Highlands and Islands,, South Western Scotland
	Frankrijk	Aquitaine, Poitou-Charentes, Pays-de-la-Loire, Bretagne, Basse-Normandie, Haute-Normandie, Limousin, Centre, Midi-Pyrénées
	Spanje	Galicie, Asturias, Cadiz, Canarias, Cantabria, Navarra, Pais Vasco, Sevilla, La Rioja, Castilla-Léon, Huelva
	Portugal	Gehele land
ZUIDWEST-EUROPA	Portugal	Gehele land
	Spanje	Gehele land
	Frankrijk	Midi-Pyrénées, Limousin, Auvergne, Aquitaine, Languedoc-Roussillon, Poitou-Charentes
	Verenigd Koninkrijk	Gibraltar

Programma	Lidstaten	In aanmerking komende gebieden (waarvan sommige niet van niveau NUTS II zijn)
NOORDWEST-EUROPA	Frankrijk	Nord-Pas de Calais, Picardie, Haute-Normandie, Île de France, Basse-Normandie, Centre, Champagne-Ardenne, Lorraine, Bourgogne, Alsace, Franche-Comté, Bretagne, Pays de la Loire
	België	Gehele land
	Nederland	Overijssel, Gelderland, Flevoland, Utrecht, Noord-Holland, Zuid-Holland, Zeeland, Noord-Brabant, Limburg
	Luxemburg	Gehele land
	Duitsland	Nordrhein-Westfalen, Hessen, Rheinland-Pfalz, Saarland, Baden-Württemberg, Schwaben, Unter-, Mittel- en Oberfranken (in Bayern)
	Verenigd Koninkrijk	Gehele land
	Ierland	Gehele land
NOORDZEE	Verenigd Koninkrijk	North-Eastern Scotland, Eastern Scotland, Highlands & Islands (m.u.v. Comhairle Nan Eilan and Lochaber, Skye & Lochalsh en Argyll), Tees Valley & Durham, Northumberland en Tyne & Wear, Humberside, North Yorkshire, South Yorkshire, West Yorkshire, Derbyshire & Nottinghamshire, Lincolnshire, Leicestershire, Rutland & Northamptonshire, East Anglia, Essex
	Nederland	Friesland, Groningen, Drenthe, Overijssel, Flevoland, Noord-Holland, Zuid-Holland, Zeeland
	België	Antwerpen, Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen
	Duitsland	Niedersachsen, Schleswig-Holstein, Hamburg, Bremen
	Denemarken	Gehele land
	Zweden	Västra Götalands, Hallands, Värmlands, Kronobergs län, Skåne län
OOSTZEE	Denemarken	Gehele land
	Zweden	Gehele land
	Letland	Gehele land
	Litouwen	Gehele land
	Estland	Gehele land
	Finland	Gehele land
	Polen	Gehele land
	Duitsland	Schleswig-Holstein, Mecklenburg-Vorpommern, Berlin, Brandenburg, Hamburg, Regierungsbezirk Lüneburg (in Niedersachsen)

Programma	Lidstaten	In aanmerking komende gebieden (waarvan sommige niet van niveau NUTS II zijn)
CADSES	Oostenrijk	Gehele land
	Duitsland	Baden-Württemberg, Bayern, Sachsen, Sachsen-Anhalt, Berlin, Brandenburg, Thüringen, Mecklenburg-Vorpommern
	Italië	Puglia, Molise, Abruzzo, Marche, Friuli-Venezia Giulia, Veneto, Emilia-Romagna, Lombardia, Trentino-Alto Adige, Umbria
	Tsjechië	Gehele land
	Hongarije	Gehele land
	Polen	Gehele land
	Slowakije	Gehele land
	Slovenië	Gehele land
	Griekenland	Gehele land
NOORDELIJKE RAND	Finland	Alle Doelst. 1 regio's en aangrenzende gebieden in Pohjois-Pohjanmaa, Keski-Suomi en Keski-Pohjanmaa
	Zweden	Alle Doelst. 1 regio's, aangrenzende kustgebieden en Gävleborgs län
	Verenigd Koninkrijk	Schotland, met het accent op de Highlands en Islands
ARCHIMED	Griekenland	Gehele land
	Italië	Sicilië, Calabria, Basilicata, Puglia, Campania
	Cyprus	Gehele land
	Malta	Gehele land
CARIBISCH GEBIED	Frankrijk	Guyane, Guadeloupe, Martinique
GEBIED AZOREN-MADEIRA-CANARISCHE EILANDEN	Portugal	Azoren, Madeira
	Spanje	Canarische eilanden
INDISCHE OCEAAN	Frankrijk	Réunion

BIJLAGE IV

ONDERDEEL B: PRIORITAIRE ZWAARTEPUNTEN EN MAATREGELEN

Zoals in de algemene verordening is bepaald, moeten alle door de Structuurfondsen gefinancierde acties verenigbaar zijn met de communautaire wetgeving en het Gemeenschapsbeleid op andere terreinen, o.a. met de mededingingsregels.

In het kader van de bevordering van een harmonische, evenwichtige en duurzame ontwikkeling zullen de acties van dit onderdeel bijdragen tot de economische en sociale integratie en tot de ontwikkeling van de bij de samenwerking betrokken gebieden.

1. Ruimtelijke ontwikkelingsstrategieën, incl. samenwerking tussen steden en tussen plattelandsgebieden en stedelijke gebieden, met het oog op polycentrische en duurzame ontwikkeling

- Opstelling van transnationale ruimtelijke ontwikkelingsperspectieven.
- Evaluatie van de territoriale impact van transnationale beleidsmaatregelen en projecten.
- Ontwikkeling van samenwerking tussen metropolen en als toegangspoort fungerende steden om grotere economisch geïntegreerde zones, met name aan de rand van de Europese Unie, te verkrijgen.
- Totstandbrenging van strategische allianties en netwerken tussen kleine en middelgrote steden, met inbegrip van maatregelen om kleinere steden een grotere rol te geven bij de ontwikkeling van plattelandsgebieden.
- Samenwerking inzake onderzoek en ontwikkeling, en toegang tot innovatie, met name inzake stadsnetwerken.
- Vergroting van het inzicht in het belang van langetermijnplanning voor de ruimtelijke ordening en bevordering van samenwerking in netwerkverband tussen planning- en onderzoekinstellingen met het oog op gezamenlijk toezicht en gezamenlijke observatie.

2. Ontwikkeling van doeltreffende, duurzame vervoerssystemen en vergemakkelijking van de toegang tot de informatiemaatschappij

- Verbetering van de toegang tot nationale en transnationale vervoersnetwerken en knooppunten, voornamelijk via koppelingen van secundaire netwerken; autosnelwegen en andere grote autowegen zijn uitgesloten.
- Bevordering van intermodaal vervoer en omschakeling op minder milieubelastende vervoerswijzen, met name zeevervoer, vervoer over de binnenwateren en spoorvervoer en vormen van niet-gemotoriseerd vervoer.
- Stimulering van het gebruik van informatie- en communicatietechnologieën om netwerken en „virtuele” clustering tot stand te brengen, met name ter ondersteuning van gezamenlijke bedrijfs- en marketingstrategieën en om de toegang van KMO's tot innovatie, met name technologische, te verbeteren.
- Stimulering van het gebruik van informatie- en communicatietechnologieën om de openbare dienstverlening te verbeteren, o.a. overdracht van knowhow en technologische kennis tussen lokale administraties en ontwikkeling van toepassingen van openbaar nut (b.v. onderwijs, gezondheidszorg e.d.).
- Ontwikkeling van telematicadiensten en -toepassingen, gebruikmakend van de mogelijkheden die de informatiemaatschappij biedt om nadelen zoals afstand uit te schakelen en de toegang tot kennis en innovatie te vergemakkelijken, met name op gebieden zoals e-commerce, opleiding, onderzoek en telewerk.

3. Verbetering van het milieu en goed beheer van het culturele erfgoed en van natuurlijke hulpbronnen, in het bijzonder water

- Bijdragen aan de verdere uitbouw van een Europees netwerk op milieugebied (Natura 2000), dat beschermde sites van regionaal, nationaal, transnationaal en communautair belang met elkaar verbindt.
- Creatief herstel van cultuurlandschappen die door menselijk handelen zijn beschadigd, o.a. gebieden die door stopzetting van landbouwactiviteiten bedreigd of beschadigd zijn, als onderdeel van een geïntegreerde ruimtelijke ordeningsstrategie.
- Innovatieve promotie van de natuurlijke en culturele troeven van plattelandsgebieden, met het oog op de ontwikkeling van duurzaam toerisme, in het bijzonder in dunbevolkte gebieden.
- Bevordering van samenwerking voor de bescherming en de creatieve ontwikkeling van het cultureel erfgoed.
- Opstelling en uitvoering van gezamenlijke strategieën voor risicobeheersing in gebieden die meer dan andere door natuurrampen worden bedreigd.
- Opstelling en uitvoering van geïntegreerde strategieën en maatregelen ter voorkoming van overstromingen in transnationale stroomgebieden.

- Opstelling en uitvoering van geïntegreerde strategieën en maatregelen op het gebied van transnationale samenwerking ter voorkoming van droogte.
- Gezamenlijk beheer van kustwateren.
- Bevordering van het gebruik van duurzame energiebronnen.

4. Bijzondere prioritaire zwaartepunten

- Bevordering van geïntegreerde samenwerking van maritieme regio's en eilandsregio's. De samenwerking omvat eventueel bilaterale samenwerkingsacties
- Bevordering van geïntegreerde samenwerking van ultraperifere regio's
- Prioritaire onderwerpen in het kader van het Nabuurschapsprogramma:
 - bevordering van duurzame economische en sociale ontwikkeling in de grensgebieden;
 - bijdragen aan de samenwerking om gezamenlijke uitdagingen aan te pakken op gebieden zoals milieu, gezondheidszorg en de preventie en bestrijding van de georganiseerde misdaad;
 - het garanderen van efficiënte en veilige grenzen;
 - het stimuleren van acties van het type „samenwerking tussen lokale gemeenschappen”.

5. Technische bijstand

Technische bijstand om grensoverschrijdende partnerschappen aan te gaan via het scheppen of de verdere uitbouw van gezamenlijke structuren voor de uitvoering van het grensoverschrijdende samenwerkingsprogramma.

ALGEMENE VERKLARINGEN

Zoals vastgesteld in de Mededeling van 28 april 2000 (hier volledigheidshalve opgenomen)

Verklaring van de Commissie met betrekking tot de Adriatische regio's van Italië en van derde landen

Wanneer de politieke voorwaarden vervuld zijn om de samenwerking in het kader van Interreg III tussen de Adriatische regio's van Italië en van derde landen te bevorderen, zal de Commissie onderzoeken hoe deze samenwerking optimaal met de andere samenwerkingsinstrumenten kan worden bevorderd.

Verklaring van de Commissie met betrekking tot de bijzondere verbintenis van de Europese Raad van Berlijn

De Commissie bevestigt dat alle bijzondere verbintenissen die door de Europese Raad van Berlijn zijn aangegaan, wat betreft de communautaire initiatieven voor Oostenrijk en Nederland, in het bijzonder in het kader van Interreg III zullen worden nagekomen.

Verklaring van de Commissie met betrekking tot de samenwerking in het kader van Interreg III met de Balkan

Wanneer de politieke voorwaarden vervuld zijn om de samenwerking in het kader van Interreg III tussen de regio's van de meest betrokken lidstaten, met name Oostenrijk, Griekenland en Italië, en die van de Balkanstaten te bevorderen, zal de Commissie onderzoeken hoe deze samenwerking optimaal met de andere samenwerkingsinstrumenten kan worden bevorderd.

VERKLARINGEN BIJ ONDERDEEL A

Verklaring van de Commissie met betrekking tot Belfast

De Commissie verheugt zich over de gunstige resultaten van het speciale hulpprogramma voor vrede en verzoening in Noord-Ierland en de grensgebieden van Ierland en van het Interreg II A-programma voor Noord-Ierland en Ierland.

Om ervoor te zorgen dat in de toekomst op de resultaten van beide programma's kan worden voortgebouwd, dient Belfast (zowel Outer Belfast als Belfast op niveau NUTS III) volgens de Commissie deel te nemen aan het nieuwe Interreg III-programma van onderdeel A voor de periode 2000-2006 in het kader van de 20 %-flexibiliteitsregeling voor aangrenzende gebieden (zie punt 10 van de Interreg III-richtsnoeren).

Verklaring van de Commissie met betrekking tot de toepassing van Interreg III Onderdeel A voor België

Om de doeltreffendheid van de grensoverschrijdende programma's met Nederland, de Bondsrepubliek Duitsland, het Groothertogdom Luxemburg en Frankrijk te waarborgen, dienen de arrondissementen Hasselt, Huy, Waremme en Marche-en-Famenne volgens de Commissie bij voorrang deel te nemen aan het nieuwe Interreg III-programma van Onderdeel A voor de periode 2000-2006 in het kader van de 20 %-flexibiliteitsregeling voor aangrenzende gebieden (zie punt 10 van de Interreg III-richtsnoeren), in het bijzonder met het oog op de noodzakelijke samenhang van de in het kader van de betrokken programma's ingediende projecten.

VERKLARINGEN BIJ ONDERDEEL B**Verklaring van de Commissie met betrekking tot de samenwerking in het Barentszzeegebied**

Met betrekking tot het toekomstige Interreg III B-programma voor transnationale samenwerking in het Oostzeegebied neemt de Commissie in het bijzonder akte van het verzoek van Zweden en Finland een prioritair zwaartepunt te mogen ontwikkelen om hun samenwerking met de buurlanden (Noorwegen en Rusland) in het Barentszzeegebied te versterken.

Verklaring van de Commissie met betrekking tot de samenwerking in het zuidelijk deel van de Oostzee

De Commissie is van oordeel dat de samenwerking die momenteel in het kader van het Swebaltcop-project op grond van artikel 10 wordt ondersteund, in het nieuwe Interreg III-initiatief moet worden voortgezet. Gelet op de aard van deze samenwerking, dienen toekomstige acties te worden opgezet in het kader van het onderdeel B-programma voor de Oostzee. Mocht de coördinatie van Interreg III met Phare moeilijkheden opleveren, dan is de Commissie bereid alternatieve mogelijkheden ter bevordering van deze samenwerking te onderzoeken.

VERKLARINGEN BIJ HOOFDSTUK VII**Verklaring van de Commissie met betrekking tot de tenuitvoerlegging van hoofdstuk VII**

De in artikel 31, lid 2, tweede alinea, vastgestelde termijnen voor de ambtshalve annulering van betalingsverplichtingen kunnen na individueel onderzoek van elk geval worden verlengd om rekening te houden met vertraging die te wijten is aan besluitvormingsprocedures in het kader van de externe financieringsinstrumenten.

Verklaring van de Commissie met betrekking tot Interreg III en Tacis

Zich rekenschap gevende van het belang van de noordelijke dimensie en van de moeilijkheden die thans bestaan om deze binnen de samenwerking tussen het communautair initiatief Interreg III en het Tacis-instrument aan bod te laten komen, verklaart de Commissie zich bereid werk te maken van effectieve coördinatie en coherentie tussen Interreg III-programma's en Tacis-bijstand, o.a. via operationele richtsnoeren, teneinde betere voorwaarden voor een dergelijke samenwerking te scheppen, onverminderd de politieke voorwaarden die eventueel aan de tenuitvoerlegging van Tacis kunnen worden verbonden.

Verklaring van de Commissie met betrekking tot Interreg III en MEDA

Zich rekenschap gevende van het belang van de mediterrane dimensie en van de moeilijkheden die thans bestaan om deze binnen de samenwerking tussen het communautair initiatief Interreg III en het MEDA-instrument aan bod te laten komen, verklaart de Commissie zich bereid werk te maken van effectieve coördinatie en coherentie tussen Interreg III-programma's en MEDA-bijstand, o.a. via operationele richtsnoeren, teneinde betere voorwaarden voor een dergelijke samenwerking te scheppen.

Verklaring van de Commissie met betrekking tot Espon

Op voorwaarde dat de 15 lidstaten gezamenlijk een voorstel indienen voor een samenwerkingsnetwerk van de organisaties voor ruimtelijke ontwikkeling (Espon), dat o.a. een financieringsmechanisme omvat en dat zich zal richten op het observeren en analyseren van ontwikkelingen op het gebied van ruimtelijke ordening in Europa, is de Commissie bereid dergelijke samenwerking mede te financieren uit de begrotingslijn voor netwerken als bedoeld in punt 53 van de richtsnoeren voor Interreg III.

(DEZE BIJLAGE VERVANGT BIJLAGE A BIJ DE MEDEDELING INZAKE INTERREGIONALE SAMENWERKING)

BIJLAGE A

PROGRAMMERINGSGEBIEDEN

Programma	Lidstaten	In aanmerking komende gebieden
ZUIDELIJKE ZONE	Italië	Piemonte, Lombardia, Liguria, Toscana, Umbria, Lazio, Campania, Sardegna, Basilicata, Calabria, Sicilia, Valle d'Aosta
	Griekenland	Dytiki Ellada, Peloponnisos, Voreio Aigaio, Notio Aigaio, Kriti, Ionia Nisia, Sterea Ellada, Attiki
	Portugal	Gehele land
	Spanje	Gehele land
	Frankrijk	Midi-Pyrénées, Limousin, Auvergne, Aquitaine, Languedoc-Roussillon, Poitou-Charentes, PACA, Rhône-Alpes, Corse, Guyane, Guadeloupe, Martinique, Réunion
	Verenigd Koninkrijk	Gibraltar
	Cyprus	Gehele land
	Malta	Gehele land
WESTELIJKE ZONE	Frankrijk	Nord-Pas de Calais, Picardie, Haute-Normandie, Île de France, Basse-Normandie, Centre, Champagne-Ardenne, Lorraine, Bourgogne, Alsace, Franche-Comté, Bretagne, Pays de la Loire
	België	Gehele land
	Nederland	Gehele land
	Luxemburg	Gehele land
	Duitsland	Nordrhein-Westfalen, Hessen, Rheinland-Pfalz, Saarland, Baden-Württemberg
	Verenigd Koninkrijk	Gehele land (m.u.v. Gibraltar)
	Ierland	Gehele land
NOORDELIJKE ZONE	Denemarken	Gehele land
	Duitsland	Niedersachsen, Schleswig-Holstein, Hamburg, Bremen, Mecklenburg-Vorpommern
	Zweden	Gehele land
	Finland	Gehele land
	Estland	Gehele land
	Letland	Gehele land
	Litouwen	Gehele land
	Polen	Zachodniopomorskie, Pomorskie, Warminsko-Mazurskie, Podlaskie, Kujawo-Pomorskie

Programma	Lidstaten	In aanmerking komende gebieden
OOSTELIJKE ZONE	Oostenrijk	Gehele land
	Duitsland	Bayern, Sachsen, Sachsen-Anhalt, Berlin, Brandenburg, Thüringen
	Italië	Friuli-Venezia Giulia, Veneto, Trentino-Alto Adige, Emilia-Romagna, Puglia, Molise, Abruzzo, Marche
	Griekenland	Anatoliki Maekdonia, Thraki, Kentriki Makedonia, Dytiki Makedonia, Thessalia, Ipeiros
	Tsjechië	Gehele land
	Hongarije	Gehele land
	Slowakije	Gehele land
	Slovenië	Gehele land
	Polen	Dolnośląskie, Lubelskie, Lubuskie, Łódzkie, Małopolskie, Mazowieckie, Opolskie, Podkarpackie, Śląskie, Świętokrzyskie, Wielkopolskie